

12621

K-sak 055/2021

Saksbehandler: Kristian A. Moen

Sakens hjemmelsgrunnlag: forskrift om distrikts- og regionalpolitiske virkemidler, statsstøtteregelverket

Jnr. ref:

Arkiv: 2021/235

Klageadgang: ja

Off. dok: ja

KOMMUNAL KOMPENSASJONSORDNING – NY TILDELING**BAKGRUNN**

Kommunen har tidligere blitt tildelt til sammen 500 000 kroner til en kommunal kompensasjonsordning for lokale virksomheter. Kommunestyret behandlet sak om disse og fastsatte retningslinjer i k-sak 026/2021. Disse midlene ble fordelt på seks søkere i f-sak 045/2019.

Det ble bevilget mer penger til ordningen 18. juni, men det er foreløpig usikkert om og eventuelt hvor mye Rødøy får. Det er i tillegg satt av penger på statsbudsjettet til en eventuell ekstra tildeling senere. Hensikten med tilskuddet er å sette kommunene bedre i stand til å avhjelpe situasjonen for lokale virksomheter som er særlig hardt rammet av lokale eller nasjonale smitteverntiltak. Departementets kriterier for måloppnåelse er at likviditeten for det lokale næringslivet i form av dekning av ekstrakostnader og tap bedres.

Kommunen er gitt betydelig frihet til å utforme egne retningslinjer for å kunne støtte de virksomhetene som trenger det mest. Støtten skal også fungere som er ventilordning for virksomheter som helt eller delvis faller utenfor de generelle kompensasjonsordningene. Erfaringene fra første runde tilsier at det bør gjøres enkelte mindre justeringer i vilkårene.

TILDELINGSKRITERIER

I vilkårene er det åpnet for å støtte tre ulike formål:

1. Støtte som kompenserer virksomheters kostnader eller tap som følge av smitteverntiltak og nedstenging.
2. Støtte som kompenserer vekst- og oppstartsbedrifters urealiserte gevinst.
3. Fellestiltak for reiselivet.

Det er noe ulike minstekrav til dokumentasjon for de tre. I tillegg er det noen felles vilkår uavhengig av formål som kan sees i vedlegget «vilkår». Ordningen følger ikke reglene i kommunale retningslinjer for bruk av næringsfond forøvrig.

VURDERING KRITERIER

Til søknadsfristen som var 1. juni kom det åtte søknader. Seks av disse hadde mangler i minstekravene til dokumentasjon. Enkelte hadde også mangelfulle opplysninger om tidligere støtte, noe som er obligatorisk når

kommunen deler ut midler etter ordningen for såkalt bagatellmessig støtte. En av søkerne hadde sagt fra på forhånd om at dokumentasjonen ville bli ettersendt. En av søkerne trakk søknaden før politisk behandling.

Ved vanlig behandling av søknader på næringsfondene er det løpende frist, og tid til å avklare krav til søknaden med søker nærmere før innsending. Det er vanlig å måtte etterspørre ytterligere dokumentasjon og jobbe sammen med søker for å nå minstekravene. For denne ordningen ble det sendt brev etter fristen til de som manglet minstekravene til dokumentasjon. Alle som hadde sendt inn søknadsskjema innen fristen ble behandlet likt.

Administrasjonen tolker søknadsfristen som frist for å sende inn søknad, men at eventuell dokumentasjon kan ettersendes. Dette kan slå negativt ut for de som klarer å oppfylle minstekravene innen fristen. Det gjør også at det bør være lengre tid mellom søknadsfrist og politisk behandling ettersom det tar tid å gå gjennom mange søknader på en gang. Dersom kravet skal være at all dokumentasjon er levert innen fristen ville seks av åtte søknader blitt avvist i forrige runde. Minstekravene for dokumentasjon i søknaden er satt svært lavt. Det anbefales å endre minstekravet fra «regnskap» til «resultatregnskap» som gir en oversikt over åpenbare tap og driftsresultater, så får søkerne vurdere hva som er relevant utover det.

Utover minstekravene er søkerne oppfordret til å dokumentere det de søker tilskudd til «så godt som mulig». Dette bør tas inn under punkt 2 i vilkårene. Inntrykket fra forrige runde var at veldig få leverte dokumentasjon utover minstekravet, og det var vanskelig å vurdere tap som ikke var åpenbare. De aller fleste fikk vurdert «dokumenterte kostnader/tap» som vesentlig lavere enn hva de søkte om. Dette vil være vanskelig å komme utenom så lenge ordningen skal kunne oppfylle «ventil»-funksjonen. Det må være opp til søkerne å dokumentere kostnader/tap, og det må gjøres en skjønnsmessig vurdering av dokumentasjonen.

Formål 2 om å støtte «urealisert gevinst» har dokumentasjonskrav om erklæring fra revisor/regnskapsfører for tapt omsetning, tap av kontrakter, avbestillinger eller lignende. Det kan være vanskelig å dokumentere urealisert gevinst. Det er satt krav om konkret dokumentasjon selv om hva denne dokumentasjonen består av kan variere. Det er ulike måter å regne ut tap og eventuelt urealisert gevinst på. Søkere må kunne beskrive og dokumentere tap/kostnader på en måte som kan etterprøves. Det anbefales ikke endringer.

Alle relevante kriterier må beskrives i kunngjøringen. Det betyr at dersom det er ønskelig å ta hensyn til tidligere tildelinger, begrunnelse for å søke på «ventilordning» eller lignende, må det være beskrevet i kriteriene. Saksbehandler kan ikke legge vekt på opplysninger eller forhold som ikke er beskrevet i utlysningen (eller søknadene) med unntak av forhold som følger av lov.

NASJONALT NOTIFISERT ORDNING

Støtten som ble tildelt i første søknadsrunde ble tildelt i henhold til ordningen for såkalt bagatellmessig støtte (forskrift av 14. november 2008 nr. 1213 om gjennomføring av EØS-regler om unntak fra notifikasjonsplikt for enkelte former for offentlig støtte). Etter første tildeling til kommunen ble gjort har regjering fått godkjent en ny ordning som kan brukes for denne støtten. Ordningen er beskrevet i vedlegget «Veileder – H-2496». Departementet anbefaler ordningen som alternativ til andre ordninger, som f.eks. bagatellmessig støtte, men den er ikke obligatorisk. Administrasjonen anbefaler å fortsette med å tildele midler etter ordningen for bagatellmessig støtte.

Ordningen er laget for å gjøre det enklere for kommunene å tildele støtte. Forenklinga må imidlertid settes opp mot at man må lære et nytt system. I praksis vil det antakeligvis ta noe mer tid og bli større sjanse for saksbehandlingsfeil med et nytt system. For søkere vil det ha lite å si. Med ordninga for bagatellmessig støtte er det et støttetak på 200 000 euro, tilsvarende i overkant av to millioner kroner. Taket for den nye ordninga er 1 800 000 euro. Det kan være bedrifter i Rødøy som er over taket for bagatellmessig støtte, men vi kjenner ikke til noen.

Støtte fra næringsfondene gis vanligvis innenfor gruppeunntaksforordningen, eller de oppfyller ikke kravene for hva som regnes som offentlig støtte under EØS-avtalen artikkel 61. Disse løsningene er ikke anbefalt for denne ordningen.

BEHANDLING I KOMMUNEN

Formannskapet er fondsstyre. Vi vet nå at det er vedtatt mer midler til kompensasjonsordningen, men vi vet ikke om eller hvor mye Rødøy får. Det kreves budsjettregulering for å kunne utbetale støtten, og om saken ikke kan ferdigbehandles 24. juni er ikke neste kommunestyremøte planlagt før i slutten av september. Derfor anbefales det å delegere myndighet til formannskapet for å kunne lyse ut ordningen tilsvarende beløpet vi eventuelt blir tildelt. Det lyses i så fall ut med forutsetning om budsjettregulering.

Søknadsfrist bør settes til minst ti arbeidsdager før søknadene skal publiseres for behandling i formannskapet med søknadsbehandling som beskrevet i denne saken. Om søknader som ikke har oppgitt all pålagt dokumentasjon skal forkastes kan dette reduseres til fem dager. Formannskapet bør også kunne sette søknadsfrist ettersom vi ikke vet når dette er klart for utlysning. Kommunen kan velge løpende behandling i stedet for felles søknadsfrist. Dette frarådes ettersom behovet for støtte er større enn hva som har vært tilgjengelig.

Om vi får tilskuddsbrev innen kommunestyremøtet torsdag 24. juni, vil det legges fram et tilleggsnotat med alternativt forslag til innstilling.

Dersom Rødøy får midler i en ny tildeling vil vi gå over 500 000 kroner totalt for ordningen, og må sende inn revisorattestasjon på bruk av midlene.

KONKLUSJON

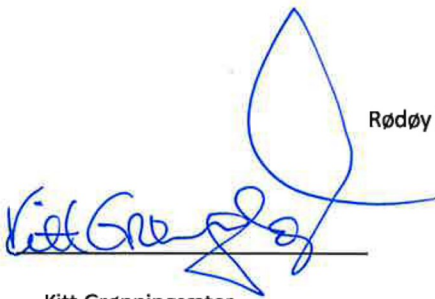
Formannskapet bør gis myndighet til budsjettregulering og til å sette søknadsfrist for kommunal kompensasjonsordning for lokale virksomheter. Ordlyd i vilkårene 1 a og 1 c endrer «regnskap» til «resultatregnskap». Det bør tas inn et nytt punkt 2 g i vilkårene: «Søknadene må dokumentere ekstrakostnader/tap så godt som mulig, og på en etterprøvable måte».

VEDLEGG

1. Kommunal kompensasjonsordning - vilkår
2. Kommunal kompensasjonsordning – nye vilkår
3. K-sak 026/2021: Kommunal kompensasjonsordning til lokale virksomheter
4. Veileder – H-2496

RÅDMANNENS INNSTILLING

1. Formannskapet gis myndighet til å lyse ut kommunal kompensasjonsordning for lokale virksomheter med tilsvarende beløp som i forventet tilskuddsbrev.
2. Formannskapet kan sette søknadsfrist for ordningen.
3. Vilkår for ordningen vedtas som i vedlegget «Kommunal kompensasjonsordning – nye vilkår»

Kitt Grønningsæter

Rådmann

Rødøy kommune, 22.06.2021

Kristian A. Moen

Prosjektleder

Kommunal kompensasjonsordning – vilkår

Vilkår for kommunal kompensasjonsordning i Rødøy kommune. Søknadsfrist 1. juni 2021

Vilkår

1. Formål det kan søkes tilskudd til

- a. **Støtte som kompenserer virksomheters kostnader eller tap som følge av smitteverntiltak og nedstegning.**

Søknad om kompensasjon må dokumentere tap som følge av smitteverntiltak og nedstegning. Dokumentasjonen må inneholde regnskap for 2019 og 2020.

- b. **Støtte som kompenserer vekst- og oppstartsbedrifters urealiserte gevinst.**

For vekst- og oppstartsbedrifter og gründere dekkes kostnader i samsvar og med samme oppsettet som den generelle nasjonale kompensasjonsordningen som dekker uunngåelige faste kostnader. For vekst- og oppstartsbedrifter og gründere utgår krav om fall i omsetningen for 2020/2021, sammenlignet med 2019.

I stedet stilles det krav om dokumentasjon for tap av ny/økt omsetning som følge av offentlige smitteverntiltak/restriksjoner. Dokumentasjonen må inneholde erklæring fra revisor/regnskapsfører for tapt omsetning, tap av kontrakter, avbestillinger eller lignende.

- c. **Fellestiltak for reiselivet.**

For fellestiltak for reiselivet må det dokumenteres hvordan tiltaket bidrar til formålet med ordningen. Fellestiltak må ha en bedrift som står ansvarlig for tiltaket.

Dokumentasjon må inneholde budsjett for tiltaket og regnskap for 2020 fra ansvarlig bedrift.

2. Felles regler – gjelder alle søknader

- a. Tilskudd gis kun til virksomheter registrert i Rødøy kommune.
- b. Tilskuddsordningen skal ikke kompensere investeringer, kapitalforøkelse, skatt, merverdiavgift og offentlig avgifter, avdrag på lån, renter og finanskostnader, eller tap på fordringer (som ikke er dokumenterbart direkte følge av pandemien).
- c. Ordningen følger regler i forskrift om distrikts- og regionalpolitiske virkemiddel om utlysning, saksbehandling, klage og kontroll med mer.
- d. Tildelingen gis i form av bagatellmessig støtte. Tilsagn fra ordningen gis i henhold til retningslinjer for bruk av statsmidler.
- e. Eventuelle uriktige opplysninger/hemmelighold av nødvendige eller relevante opplysninger kan føre med seg heving av tiltak, eller krav om omgående tilbakebetaling på et senere tidspunkt.
- f. *Generelle retningslinjer for bruk og forvaltning av de kommunale næringsfondene* gjelder ikke for dette fondet.
- g. Dersom budsjettet ikke er tilstrekkelig til å innfri alle søknadene vil det gjøres en forholdsmessig reduksjon ift. dokumenterte kostnader eller tap for formål a og b. I et slikt tilfelle kan støtte til formål c reduseres tilsvarende eller utgå.

Kommunal kompensasjonsordning – nye vilkår

Vilkår for kommunal kompensasjonsordning i Rødøy kommune.

Vilkår

1. **Formål det kan søkes tilskudd til**
 - a. **Støtte som kompenserer virksomheters kostnader eller tap som følge av smitteverntiltak og nedstegning.**

Søknad om kompensasjon må dokumentere tap som følge av smitteverntiltak og nedstegning. Dokumentasjonen må inneholde resultatregnskap for 2019 og 2020.
 - b. **Støtte som kompenserer vekst- og oppstartsbedrifters urealiserte gevinst.**

For vekst- og oppstartsbedrifter og gründere dekkes kostnader i samsvar og med samme oppsettet som den generelle nasjonale kompensasjonsordningen som dekker uunngåelige faste kostnader. For vekst- og oppstartsbedrifter og gründere utgår krav om fall i omsetningen for 2020/2021, sammenlignet med 2019.

I stedet stilles det krav om dokumentasjon for tap av ny/økt omsetning som følge av offentlige smitteverntiltak/restriksjoner. Dokumentasjonen må inneholde erklæring fra revisor/regnskapsfører for tapt omsetning, tap av kontrakter, avbestillinger eller lignende.
 - c. **Fellestiltak for reiselivet.**

For fellestiltak for reiselivet må det dokumenteres hvordan tiltaket bidrar til formålet med ordningen. Fellestiltak må ha en bedrift som står ansvarlig for tiltaket.

Dokumentasjon må inneholde budsjett for tiltaket og resultatregnskap for 2020 fra ansvarlig bedrift.
2. **Felles regler – gjelder alle søknader**
 - a. Tilskudd gis kun til virksomheter registrert i Rødøy kommune.
 - b. Tilskuddsordningen skal ikke kompensere investeringer, kapitalforøkelse, skatt, merverdiavgift og offentlig avgifter, avdrag på lån, renter og finanskostnader, eller tap på fordringer (som ikke er dokumenterbart direkte følge av pandemien).
 - c. Ordningen følger regler i forskrift om distrikts- og regionalpolitiske virkemiddel om utlysning, saksbehandling, klage og kontroll med mer.
 - d. Tildelingen gis i form av bagatellmessig støtte. Tilsagn fra ordningen gis i henhold til retningslinjer for bruk av statsmidler.
 - e. Eventuelle uriktige opplysninger/hemmelighold av nødvendige eller relevante opplysninger kan føre med seg heving av tiltak, eller krav om omgående tilbakebetaling på et senere tidspunkt.
 - f. *Generelle retningslinjer for bruk og forvaltning av de kommunale næringsfondene* gjelder ikke for dette fondet.
 - g. Dersom budsjettet ikke er tilstrekkelig til å innfri alle søknadene vil det gjøres en forholdsmessig reduksjon ift. dokumenterte kostnader eller tap for formål a og b. I et slikt tilfelle kan støtte til formål c reduseres tilsvarende eller utgå.
 - h. Søknadene må dokumentere ekstrakostnader/tap så godt som mulig, og på en etterprøvbart måte

05321	F-sak 027/2021 K-sak 026/2021		
Saksbehandler: Kristian A. Moen			
Sakens hjemmelsgrunnlag: statsstøtteregelverket d			
Jnr. ref:	Arkiv:	Klageadgang: nei	Off. dok: ja

KOMMUNAL KOMPENSASJONSORDNING TIL LOKALE VIRKSOMHETER

Bakgrunn

Kommunen er tildelt 250 000 kroner fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet til en kommunal kompensasjonsordning for lokale virksomheter. Støtten er fordelt til kommunene ut fra folketall og registrert arbeidsledighet. Hensikten med tilskuddet er å sette kommunene bedre i stand til å avhjelpe situasjonen for lokale virksomheter som er særlig hardt rammet av lokale eller nasjonale smitteverntiltak.

Mål for ordningen

Kommunene skal få bedre mulighet til å hjelpe lokale virksomheter som er særlig hardt rammet. Kommunen har stor frihet til å tilpasse hva slags virksomheter som støttes.

Kommunen skal bruke midlene på tiltak for lokale virksomheter som er rammet av strenge smitteverntiltak og gjelder særlig:

- Støtte som kompenserer lokale virksomheters kostnader eller tap som følge av smitteverntiltak og nedstenging.
- Reiseliv, arrangement- og servicenæringene
- Andre virksomheter som av ulike grunner faller utenfor generelle kompensasjonsordninger og med særlig vekt på vekst, gründer og oppstartsbedrifter.
- Det kan også gis støtte til destinasjonsselskap og andre fellestiltak for reiselivet.

Midler fra ordningen må tildeles i samsvar med statsstøtteregelverket, på lik linje med de andre næringsfondene.

Tildelingskriterier - vurdering

Det er ikke satt særlige krav til tildelingskriterier. Vi har mottatt brev fra NHO Nordland og Arktis og NHO reiseliv om saken, og det er diskutert i næringsnettverket i Salten.

Det er stort handlingsrom i hvordan støtteordningen legges opp. Noen kommuner har vedtatt prioritering mellom ulike typer tiltak, og det er mange eksempler på ulike krav til dokumentasjon o.l. I rådmannens innstilling åpnes det for ulike typer støtte og det foreslås ingen fast prioritering mellom næringer. Dette er fordi vi mangler full oversikt over behovet i Rødøy.

Nasjonalt er det reiselivsnæringene som har fått størst økonomiske konsekvenser av pandemien. I Rødøy er det mer delt. En del bedrifter har hatt merkostnader på grunn av smitteverntiltak. Det er også en del bedrifter som har falt utenfor andre kompensasjonsordninger. Dette gjelder for eksempel små bedrifter med omsetning under grenseverdiene og pensjonister med enkeltpersonforetak. Det er også flere vekstbedrifter i Rødøy som kan ha fått tap av forventet økt omsetning pga. pandemien.

Tildelingsbrevet åpner også for fellestilltak for reiselivet.

Rådmannen foreslår å åpne for tre forskjellige type søknader med noe ulike dokumentasjonskrav:

1. Støtte som kompenserer virksomheters kostnader eller tap som følge av smitteverntiltak og nedstegning.
Søknad om kompensasjon må dokumentere tap som følge av smitteverntiltak og nedstegning. Dokumentasjonen må inneholde regnskap for 2019 og 2020.
2. Støtte som kompenserer vekst- og oppstartsbedrifters urealiserte gevinst.
For vekst- og oppstartsbedrifter og gründere dekkes kostnader i samsvar og med samme oppsett som den generelle nasjonale kompensasjonsordningen som dekker uunngåelige faste kostnader. For vekst- og oppstartsbedrifter og gründere utgår krav om fall i omsetningen for 2020/2021, sammenlignet med 2019.
I stedet stilles det krav om dokumentasjon for tap av ny/økt omsetning som følge av offentlige smitteverntiltak/restriksjoner. Dokumentasjonen må inneholde erklæring fra revisor/regnskapsfører for tapt omsetning, tap av kontrakter, avbestillinger eller lignende.
3. Fellestilltak for reiselivet. For fellestilltak for reiselivet må det dokumenteres hvordan tiltaket bidrar til formålet med ordningen. Fellestilltak må ha en bedrift som står ansvarlig for tiltaket. Dokumentasjon må inneholde budsjett for tiltaket og regnskap for 2020 fra ansvarlig bedrift.

I likhet med det ekstraordinære covid 19-fondet bør ikke de generelle retningslinjene for kommunale næringsfond gjelde. De skaper ekstra hindre i det som først og fremst er en «ventilordning» for virksomheter som har møtt på hindre i andre kompensasjonsordninger. Noen felles regler anbefaler likevel:

- Tilskudd gis kun til virksomheter registrert i Rødøy kommune.
- Tilskuddsordningen skal ikke kompensere investeringer, kapitalforøkelse, skatt, merverdiavgift og offentlig avgifter, avdrag på lån, renter og finanskostnader, eller tap på fordringer (som ikke er dokumenterbart direkte følge av pandemien).
- Ordningen følger regler i forskrift om distrikts- og regionalpolitiske virkemiddel om utlysning, saksbehandling, klage og kontroll med mer.
- Tildelingen gis i form av bagatellmessig støtte. Tilsagn fra ordningen gis i henhold til retningslinjer for bruk av statsmidler.
- Eventuelle uriktige opplysninger/hemmelighold av nødvendige eller relevante opplysninger kan føre med seg heving av tiltak, eller krav om omgående tilbakebetaling på et senere tidspunkt.

Bruk av fondet

Formannskapet har delegert myndighet til å avgjøre søknader om lån og tilskudd fra næringsfond.

Søknader må sendes via regionalforvaltning.no. Kommunen skal rapportere om bruk av fondet via regionalforvaltning.no innen utgangen av 2021.

Ubrukte midler som følge av at det ikke er benyttet innen 1.9.2021 skal tilbakebetales til KMD. Eventuelle tilbakeføringer av støtte, eller ubrukte midler som følge av frafall av tilsagn på et senere tidspunkt skal også tilbakebetales til KMD. Dette betyr at støtte som gis til tiltak som ikke gjennomføres forsvinner fra kommunen i motsetning til tildelinger fra andre fond.

Ettersom det er lite penger på fondet, og kort tidsfrist før alt må være brukt, bør det være en samlet søknadsfrist. Søknadsfrist 1. juni 2021 gjør at saken kan behandles politisk i juni. Det gjør også at man får tid til en eventuell ekstra runde for behandling i august om det er noe igjen på fondet.

Driftsbudsjettet for 2021 foreslås regulert i henhold til innvilgete statlige midler. Dersom det ikke skulle komme søkere, eller alt ikke er utbetalt innen 1. september 2021, så vil restverdien av fondet tilbakebetales til KMD.

Beskrivelse	Ansvar	kr
Tilskudd fra Staten	930 Næringsfond	-250 000
Avsatt til bundne fond	950 Fond	250 000
Tilskudd kommunal kompensasjonsordning	430 Næringssektorens administrasjon	250 000
Bruk av bundne fond	430 Næringssektorens administrasjon	-250 000
Sum		0

Konklusjon

Næringsfondet lyses ut med søknadsfrist 1. juni. Forslag til vilkår er vedlagt, og det åpnes for flere forskjellige søknadstyper. Formannskapet er fondsstyret. *Generelle retningslinjer for bruk og forvaltning av de kommunale næringsfondene* gjelder ikke for fondet.

Vedlegg

1. Kommunal kompensasjonsordning - vilkår
2. NHO Reiselivs innspill til fordeling av kompensasjonsordning til lokale virksomheter
3. Innspill til gjennomføring av kommunal ventilordning – brev fra NHO Nordland og NHO Arktis
4. Tilskuddsbrev kommunal kompensasjonsordning – brev fra KMD

Rådmannens innstilling:

1. Kommunal kompensasjonsordning for lokale virksomheter lyses ut med søknadsfrist 1. juni 2021. Formannskapet er fondsstyre.
2. Vilkår for ordningen vedtas som i vedlegget «Kommunal kompensasjonsordning – vilkår».
3. Driftsbudsjettet for 2021 reguleres slik, alle beløp eks mva:

Beskrivelse	Ansvar	kr
Tilskudd fra Staten	930 Næringsfond	-250 000
Avsatt til bundne fond	950 Fond	250 000
Tilskudd kommunal kompensasjonsordning	430 Næringssjefens administrasjon	250 000
Bruk av bundne fond	430 Næringssjefens administrasjon	-250 000
Sum		0

Rødøy kommune, 12.04.2022

Kitt Grønningseter

Rådmann

Kristian A. Moen

Prosjektleder

**DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT****Veileder – H-2496****Kommunal kompensasjonsordning til lokale virksomheter – Veileder for den nasjonalt notifikerte ordningen under Covid19-rammeverket (Kap 553 post 68)****Innledning**

Hensikten med veilederen er å legge til rette for en god forvaltning i kommunene av den nasjonalt notifikerte ordningen¹. Kommunene kan hjemle tildeling av støtte til lokale virksomheter med utgangspunkt i denne ordningen. Veilederen gjelder ikke kommunenes tildeling av støtte i form av bagatellmessig støtte, støtte innenfor gruppeunntaksforordningen eller eventuelt egne notifikerte ordninger.

Veilederen omfatter forhold som sikrer at reglene for offentlig støtte med utgangspunkt i den nasjonalt notifikerte ordningen blir ivarettatt. Veilederen omfatter videre de deler av Bestemmelser om økonomistyring i staten, som gjelder for den nasjonalt notifikerte ordningen². Kommunene må videre påse at kommuneloven og forvaltningsloven blir overholdt.

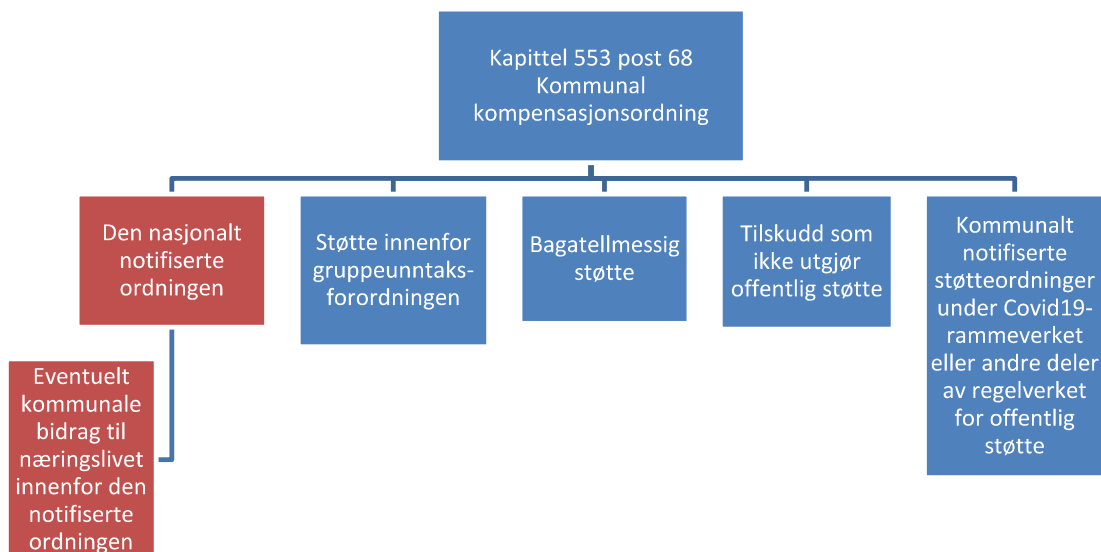
Kommuner som velger å bruke denne ordningen, må lage lokale ordninger, inkludert regelverk for ordningen, ut fra lokale prioriteringer, innenfor dette rammeverket. Ordningen skal være søknadsbasert.

Den nasjonalt notifikerte ordningens plass i forvaltningen av 68-posten

Hensikten med 68-posten er å sette kommunene bedre i stand til å avhjelpe situasjonen for lokale virksomheter som er rammet av lokale eller nasjonale smitteverntiltak. Innenfor dette målet, har kommunene stor anledning til å støtte ulike deler av næringslivet innenfor sin kommune. Figuren under plasserer den nasjonalt notifikerte ordningen sin plass i forvaltningen av 68-posten, og hvordan støtte fra posten kan tildeles.

¹ Se ESAs vedtak [her](#).

² [Bestemmelser om økonomistyring i staten](#). De deler som gjelder denne ordningen er kap. 6.2.1 (a-d), 6.2.3, 6.2.4.2, 6.3.1-6.3.3 og 6.4.1

Kommunen kan kombinere ulike måter å gi støtte på. Den veilederen gjelder for den rødfargede delen av figuren, det vil si den støtten som gis innenfor den nasjonalt notifiserte ordningen. Dersom kommunene velger å opprette lokale ordninger i tråd med denne ordningen, må vilkårene i denne veilederen være tilfredsstillende.

Forholdet til forvaltningsloven og lov om offentlig støtte

Forvaltningsloven gjelder i forvaltningen av hele 68-posten. En søknad om tilskudd behandles normal som en sak om enkeltvedtak. Hovedregelen er at støtteordninger skal forskriftsfestes.

Ordningen er også underlagt lov om offentlig støtte.

Mål for ordningen

Ordningen skal sikre tilgang til likviditet i virksomheter og dempe de økonomiske konsekvensene av Covid-19-pandemien, ved hjelp av direkte tilskudd. Ordningen skal rettes mot lokale virksomheter.

Kriterier for måloppnåelse

På nasjonalt nivå vurderer departementet målet som oppnådd dersom likviditeten (i form av dekning av ekstrakostnader og tap) bedres for det lokale næringslivet. I den grad virksomhetene får dekket dokumenterte kostnader og tap, anser departementet målet som innfridd.

Bruk av regionalforvaltning.no

Oppretting av støtteordning i regionalforvaltning.no

Kommunen må opprette en ny tilskuddsordning når den bruker den nasjonalt notifiserte ordningen. I regionalforvaltning.no må kommunen velge søknadsskjema som har tittel "Nasjonalt notifisert ordning".

Oppretting av rammer og budsjettområde

Kommunen må etablere en ny ramme i regionalforvaltning.no som sikrer at riktig søknadsskjema mv. blir aktivisert. Rammen opprettes ved å velge "Kapittel 553 post 68 – nasjonalt notifisert ordning".

Når rammen er opprettet, må kommunen legge inn bevilgningen fra departementet på budsjettområdet for 2021. Bevilgningen må legges inn som posteringstype "bevilgning".

Hvis kommunen setter av egne/frie inntekter til den nasjonale ordningen, så må kommunen legge inn disse midlene som posteringstype "overføring".

Grunnen til dette er at departementet må rapportere til ESA. På denne måten kan departementet rapportere både på midlene på 68 posten og på midler kommunene selv setter av til denne ordningen.

Brukerstøtte

Lenke til brukerstøtte når den er klar i regionalforvaltning.no.

Kunngjøring

Kommunen må kunngjøre/sin lokale ordning slik at den gjøres kjent for målgruppene. Kommunen har stor frihet til å utforme ordningene etter egne prioriteringer, men alle relevante elementer som kommunen skal vurdere i søknadsbehandlingen må omtales i kunngjøringen/utlysningen. For å sikre likebehandling av virksomheter, og like konkurransevilkår kan ikke kommunen legge til grunn kriterier som ikke er oppgitt i kunngjøringen. Når midlene først er lyst ut under den nasjonalt notifiserte ordningen, må kommunene dele ut midlene i henhold til de kunngjorte opplysningene.

Innholdet i kunngjøringen

Målgruppe. Kunngjøringen må tydelig beskrive hvilke virksomheter som kan motta støtte.

- a. Kun virksomheter innenfor kommunens grenser og med adresse i kommunen kan motta støtte. Virksomheten kan bare motta støtte for den økonomiske aktiviteten som finner sted innenfor kommunen. Det betyr at det må føres separate regnskaper for filialer/bedrifter i den aktuelle kommunene eller på andre måter være mulig å separere virksomheten i den aktuelle kommunen fra virksomheter i andre deler av konsernet/foretaket. Unntaket er destinasjonsselskaper eller turistkontorer som fremmer turisme i deres respektive områder, og som eies av virksomheter innenfor kommunen, eller som har medlemmer innenfor kommunen.
- b. En virksomhet som er eid av et foretak (f.eks. som del av et konsern, for eksempel kjedehotell eller treningssenter) utenfor egen kommune kan ikke nektes støtte dersom den ellers tilfredsstillende kriteriene.
- c. Næringsavgrensninger må være tydelig beskrevet. For eksempel er reiselivsnæringen ikke entydig definert og avgrenset. En mulig løsning kan være å bruke NACE-koder, slik de er omtalt på ssb.no. En annen mulighet kan være å ta

utgangspunkt i noen enkeltbedrifter og se hvilken næringskode (NACE-kode) virksomheten tilhører, og vurdere om den samme næringskoden kan brukes til å avgrense ordningen. Informasjon om næringskode for enkeltbedrifter er tilgjengelig på [Brønnøysundregistrene](#) eller [proff.no](#). Innenfor dette kriteriet, kan kommunen avgrense ordningen til bestemte næringer, for eksempel hotellnæringen eller andre næringer som er viktige for kommunen å støtte.

- d. Størrelsesbegrensninger. Kommunen kan sette krav til minstestørrelse eller maksimal størrelse på bedrifter, for eksempel når det gjelder antall ansatte eller omsetning.

Tildelingskriterier. Alle relevante tildelingskriterier må beskrives i kunngjøringen. I denne ordningen vil det være naturlig med tildelingskriterier knyttet til næringsavgrensninger, hvilke tap eller kostnader som kan støttes, hvordan støtten beregnes, m.m.

Kommunen kan bare utbetale støtte i form av direkte tilskudd. Lån og garantier er ikke tillatt. Tilskudd kan gis virksomheter som kan dokumentere tap av inntekter eller økte kostnader. Kommunen må selv sette krav til dokumentasjon, men vi ønsker fra departementets side at krav til dokumentasjon skal være enkle for virksomheten å innfri.

Tilskudd kan dekke

- Sektorer eller virksomheter med tap av omsetning/inntekt som følge av covid-19-pandemien eller den påfølgende økonomiske nedgangen.
- Sektorer eller virksomheter med økte kostnader som følge av et tiltak for å unngå spredning av covid-19, og kostnader direkte knyttet til covid-19-lavkonjunktur.
- Sektorer eller virksomheter som er gjenstand for tap av varer pga covid-19-pandemien.

En virksomhet kan ha tap selv om den går med overskudd. Et tap kan måles i form av redusert inntjening i en periode sammenliknet med tilsvarende perioder i normalår. En vanlig måte å beregne tap på, er å sammenlikne omsetningstall fra en måned eller kvartal i 2019 med tilsvarende måned eller kvartal i 2020 (etter at pandemien brøt ut) eller 2021.

Nasjonale frister for tildeling av tilskudd:

Den nasjonalt notifiserte ordningen gjelder fra 16.4.2021. Det er bare tilskuddsmidler som er kunngjort den 16. april eller senere som kan hjemles i den nasjonalt notifiserte ordningen.

- a. Tilskudd fra bevilgning gitt 25.2.2021 må gis innen 1.9.2021.
- b. Tilskudd fra bevilgning gitt 15.4.2021 må gis innen 1.11.2021.
- c. Øvrige tilskudd under ordningen må ikke gis senere enn 31.12.2021, med mindre andre frister før denne datoen fastsetter noe annet.

Kommunen kan innenfor fristene over

- **sette en søknadsfrist.** Dersom budsjettet ikke er tilstrekkelig til å innfri alle søknadene, må det i kunngjøringen fremgå hvordan kommunen vil beregne støtten til den enkelte virksomhet. Det kan være en forholdsmessig reduksjon

ift. kostnader eller tap, eller et maksimalt beløp/tak for støtte per virksomhet. Grunnen til dette kravet er likebehandling og forutsigbarhet for søker.

- **behandle søknader fortløpende.** Det innebærer en risiko for at virksomheter som tilfredsstiller kriteriene for støtte, likevel ikke kan motta støtte, fordi det ikke vil være midler tilgjengelig når budsjettet er brukt opp. En slik førstemann til mølla-situasjon må gå frem av kunngjøringen av ordningen.

Støttebeløp, -intensitet og beregningsregler:

- a) Støtten kan ikke overstige 1 800 000 euro per virksomhet.
- b) Inntil 100 pst. av de støtteberettigede kostnadene eller tapene kan dekkes.
- c) Øvrige beregningsregler skal fremgå av kunngjøringen.
- d) Kursen som brukes er den kursen som publiseres av [den europeiske sentralbanken](#) den dagen tilskudds brevet sendes.

Noen eksempler på beregningsregler (det er mulig å kombinere ulike avgrensninger):

- a. Kan støtte virksomheter som har et minstepå på 30.000 kr og samtidig sette et maksimalt tap på 500.000 kr.
- b. Kan definere maksimal støtteintensitet på 50 % (maksimal støtteintensitet er 100 %).
- c. Kan vurdere å avkorte støtten i den lokale ordningen opp mot tilskudd virksomheten har fått fra andre støttegivere, for eksempel nasjonale støtteordninger.
- d. Det er mulig å definere støttrapper. For tap inntil 30.000 kan man for eksempel ha 70 % og for tap mellom 30.000 og 500.000 kan man ha 50 %. Det er viktig å tydeliggjøre når det kan deles ut 70 % og når det kan deles ut 50 %.

Felles for disse eksemplene er at de må beskrives som klare kriterier i kunngjøringen. Når kunngjøringen er gjort, kan ikke kommunen omgjøre kriteriene. Det er viktig å unngå formuleringer som "støtten overstiger normalt ikke...". Dette gir åpning for skjønn som ikke er forenlig med ordningen.

Virksomheter som ikke kan støttes:

- a. Virksomheter innenfor kommunens egen regi (dvs. del av kommunen), eller eksterne rettssubjekter som er fullfinansiert eller som får inntekter fastsatt av offentlig sektor. Dette gjelder for eksempel barnehager som ikke er offentlig drevet, der inntekter kommer fra kommune og foreldrebidrag, eller renovasjonsvirksomhet.
- b. Finanssektoren.
- c. Virksomheter som var i vanskeligheter per 31. desember 2019³. I [regionalforvaltning.no](#), må søker gi en egenerklæring, og da vil søker også få en forklaring på hva det innebærer å være i økonomiske vanskeligheter. Dette gjelder ikke små foretak og mikroforetak⁴. Lenke kommer i oppdatert versjon på [regjeringen.no](#). (kun for kommuner som ikke bruker regionalforvaltning.no)

³ [Begrepet er forklart i gruppeunntaksforordningens artikkel 2, paragraf 18](#)

⁴ Mikroforetak er foretak som har færre enn 10 ansatte og som har en årlig omsetning eller balanseregnskap på mindre enn 2 millioner Euro. Små foretak har færre enn 50 ansatte og som har en årlig omsetning eller balanseregnskap på mindre enn 10 millioner Euro.

Krav til søknader

Kommunene skal bruke regionalforvaltning.no i forvaltningen av ordningen, med mindre de har egne systemer med tilsvarende standard. Hvis kommunen bruker egne systemer, må disse sikre at all informasjon beskrevet her også kan håndteres i disse, spesielt når det gjelder egenerklæringen fra virksomheter om økonomiske vanskeligheter.

KMD har etablert et forenklet søknadsskjema i regionalforvaltning.no som virksomhetene kan benytte for å søke om støtte. Søknader må som et minimum inneholde

1. Foretakets navn og organisasjonsnummer
2. Søknadsbeløp
3. Egenerklæring på om virksomheten er i økonomiske vanskeligheter. Denne er innarbeidet i regionalforvaltning.no og skal fylles ut av søker.
4. Oversikt over annen offentlig støtte foretaket har mottatt.
5. Krav til dokumentasjon av kostnader og tap. Det er ikke krav til revisorattestert dokumentasjon.
6. Kommunen kan kreve dokumentasjon utover minstekravene. Men gitt at kommunen stiller krav, kan ikke søknaden godkjennes hvis dokumentasjonen ikke foreligger eller ikke tilfredsstillende de kravene kommunen har satt til den.

Krav til vurdering av søknader

Generelt må saksbehandler vurdere alle kriterier ved søknadsbehandlingen som er beskrevet i kunngjøringen. Saksbehandler kan ikke legge vekt på opplysninger eller forhold som ikke er beskrevet i kunngjøringen, med unntak av forhold som følger av lov.

Departementet ønsker likevel å peke på noen viktige vurderinger saksbehandler må gjøre:

1. Er virksomheten innenfor den næringen kommunen ønsker å støtte? Hvis den lokale ordningen er næringsavgrenset, må saksbehandler ta stilling til dette. Fordi organisasjonsnummer må legges ved, er det enkelt å finne hvilken næring virksomheten tilhører.
2. Er støtten kumulert med annen støtte? I så fall må saksbehandler, i tråd med utlysningen, vurdere om det skal føre til helt eller delvis avkortning.

Krav til tilskuddsbrev

Tilskuddsbrevet skal inneholde;

1. Hva mottakeren får tilskudd til (i motsetning til støtte som gis som bagatellmessig støtte, der departementet anbefaler at kommunen ikke spesifiserer hvilke kostnader tilskuddet dekker)
2. Tilskuddsbeløp
3. Informasjon om at tildelingen er offentlig støtte i henhold til reglene som åpner for offentlig støtte i forbindelse med koronakrisen⁵, hjemlet i den notifiserte kommunale kompensasjonsordningen til lokale virksomheter under [Temporary Framework](#), avsnitt 3.1 *Limited amounts of aid*.

⁵ [Temporary Framework](#).

4. Eventuelle krav til rapportering.
5. Det skal opplyses at kommunen, Kommunal- og moderniseringsdepartementet eller EFTAs overvåkingsorgan ESA kan gjennomføre kontrolltiltak.
6. Dersom søker oppgir feilaktige opplysninger, kan tilskuddet kreves tilbakebetalt, helt eller delvis. Hovedregelen er at ulovlig støtte må tilbakebetales med renter og rentes rente.

Tidspunktet for støtten skal settes til den dagen tilskuddsbrevet sendes.

Krav til rapportering fra virksomhetene til kommunene

Kommunen kan stille krav til rapportering fra virksomheter som mottar støtte.

Regler for kumulasjon

I en del tilfeller må ulike tildelinger av offentlig støtte regnes sammen (kumuleres) for å vurdere om støttetildelingen er innenfor beløpsgrensene og tillat støtteintensitet. Hvis virksomheten har fått offentlig støtte tidligere, eller får flere tildelinger fra ulike aktører samtidig, må kommunen vurdere om tildelingene må regnes sammen.

For å sikre at støtten ikke fører til overkompensasjon, må søker oppgi om virksomheten tidligere har mottatt offentlig støtte, støttebeløp, under hvilket regelverk/hvilken ordning støtten er mottatt og hvilke kostnader som er dekket. Opplysningene er basert på tillit. Dersom søker oppgir uriktig informasjon, risikerer søker å få trukket støtten helt eller delvis.

Dersom en virksomhet får støtte i to eller flere tildelingsrunder, men til ulike støtteberettigede kostnader, er det ikke nødvendig å legge de sammen.

Støtte, til de samme støtteberettigede kostnadene eller tapene, under den nasjonalt notifiserte ordningen, kan kumuleres med annen offentlig støtte, opptil 100 pst. Støttetaket på 1 800 000 Euro, per foretak, kan imidlertid ikke overskrides.

Eksempel på reglene for kumulasjon1

En virksomhet søker og får støtte til å dekke tapte varelager fra staten (kompensasjonsordningen for næringslivet) og kommunen (denne ordningen). Siden bedriften får støtte til de samme støtteberettigede kostnadene fra to forskjellige kilder, må støtten regnes sammen når man skal kontrollere om beløps- og støtteintensitetsgrensene er overholdt.

Eksempel 2:

En virksomhet fikk bagatellstøtte som skulle dekke tap under C19. Av et tap på 5 mill. kr, fikk de 1 mill. kr av kommunen, der kommunen skrev at de skulle dekke akkurat dette tapet. Så søker virksomheten under denne ordningen, om ytterligere 4 mill. kr. Virksomheten kan da motta inntil 4 mill. kr under den nasjonalt notifiserte ordningen, fordi innenfor denne ordningen er tersklene høyere og støtteintensiteten kan være inntil 100 pst..

Hva er ett foretak?

Støttebegrensningene gjelder per foretak. Definisjonen av hva som er ett foretak er derfor avgjørende for om støttetaket er overholdt. To selskap anses som ett foretak hvis det ene selskapet holder majoriteten av stemmene i det andre selskapet, eller dersom ett av selskapene, med hjemmel i kontrakt eller vedtekter, har rett til å utøve dominerende kontroll over det andre selskapet⁶.

For store foretak er det en reell mulighet for at kommuner, som er sent ute med å tildele midler, kan oppleve at foretaket har nådd begrensningen med maksimal støtte på 1,8 mill. euro. Dette er aktuelt for de store kjedeselskapene, for eksempel treningssentra eller hotellkjeder. Dette problemet er like aktuelt for støtte som hjemles i *De-minimis*-forordningen (bagatellmessig støtte) eller andre deler av regelverket for offentlig støtte.

Registrering av støtte over 100 000 euro

Kommunen må melde enkelttildelinger på 100 000 euro eller mer til Registeret for offentlig støtte⁷ fortløpende.

Kommunene kan øke avsatte midler innenfor den nasjonalt notifikerte ordningen for å støtte sitt lokale næringsliv

Kommunene kan utvide rammene for støtte til sitt lokale næringsliv innenfor den nasjonalt notifikerte ordningen utover det de setter av over kapittel 553 post 68, såfremt kravene i denne veilederen er innfridd. Om kommunene velger å gjøre dette, må midlene registreres i Regionalforvaltning.no, som overføring. Departementet vil da stå for rapportering til ESA.

Krav til rapportering til Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Kommunal- og moderniseringsdepartementet skal ha løpende informasjon om tilskuddordninger som blir iverksatt under denne ordningen. Derfor er det viktig, som påpekt innledningsvis at kommunene registrerer *bevilgning* eller *overføring* i systemet.

Støtte til virksomheter skal legges fortløpende inn i regionalforvaltning.no. Departementet kan hente ut rapportering underveis i året. Sluttrapportering sendes til departementet innen 31.12.2021 gjennom regionalforvaltning.no.

I sluttrapportene til departementet skal det ligge ved en revisorattestasjon på at kommunen har benyttet midlene i tråd med innholdet i dette brevet. For kommuner der tilskuddet utgjør mindre enn 500 000 kroner, er det likevel ikke krav om revisorattestasjon. Revisjonen skal også bekrefte hvilket beløp som eventuelt skal tilbakebetales til departementet.

Kontroll og oppbevaring av opplysninger

Departementet kan føre kontroll med at midlene benyttes etter forutsetningene som er fastsatt ved Stortingets behandling og spesifisert i dette brevet, jf. Bevilgningsreglementet § 10. Riksrevisjonen har tilsvarende kontrolladgang, jf. lov om Riksrevisjonen av 7. mai 2004 §

⁶ En nærmere definisjon finner du i [De-minimis-forordningen artikkel 2 nr. 2.](#)

⁷ Informasjon om [registrering av enkelttildelinger](#) på Nærings- og fiskeridepartementets nettsider

12. Kommunal- og moderniseringsdepartementet kan be om ytterligere redegjørelse og dokumentasjon dersom departementet anser det som nødvendig for å fastslå at midlene har gått til å oppfylle formålet med tilskuddet.

Opplysninger om tildelt støtte må oppbevares i 10 år.

Støtte til kommuner i sone 1a for ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift

Kommuner i sone 1a i ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift får lavere arbeidsgiveravgift (10,6 %) inntil et maksimalt beløp på 500.000 per år tildelt under reglene for bagatellmessig støtte. For foretak som har mange ansatte og store lønnskostnader, kan det bety at bagatellstøttetaket er nært uttømt.

31 nåværende og sammenslåtte kommuner er i sone 1a i ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift. Disse er Gausdal, Sigdal, Vegårshei, Iveland, Åseral, tidligere Audnedal (nå del av Lyngdal), Hægebostad, Sirdal, tidligere Finnøy (nå del av Stavanger), Vindafjord, Etne, Bømlo, Kvam, Modalen, tidligere Flora (nå del av Kinn), tidligere Sogndal (nå del av nye Sogndal), tidligere Førde (nå del av Sunnfjord), Herøy, tidligere Haram (nå del av Ålesund), tidligere Midsund (nå del av Molde), Aukra, tidligere Eide (nå del av Hustadvika), Gjemnes, Midtre Gauldal, Selbu, Frosta og Indre Fosen.

For disse er det viktig at saksbehandler er oppmerksom på at arbeidskostnader er subsidiert (støttet) gjennom ordningen med bagatellmessig støtte inntil 500.000 per foretak per år i form av lavere arbeidsgiveravgift. Dersom tilskudd dekker samme kostnader, må det inngå i kumulasjonsvurderingen.

Med hilsen

Gerd Slinning (e.f.)
avdelingsdirektør

Vidar Martin Hasle Jensen
utredningsleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer